

Wewnętrzna procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Starostwie Powiatowym w Kartuzach

Rozdział I

Wstęp

1. Starostwo Powiatowe w Kartuzach prowadzi swoją działalność w oparciu o bezwzględne poszanowanie przepisów prawa, dobrych praktyk oraz najwyższych standardów etycznych.
2. Podstawowymi celami Procedury jest utworzenie systemu informowania o naruszeniach prawa, stworzenie bezpiecznych kanałów zgłoszeniowych, efektywna reakcja na zgłoszenia oraz zapobieganie podejmowaniu jakichkolwiek działań odwetowych wobec sygnalisty.
3. Gwarantuje się, że procedura zgłoszeń wewnętrznych oraz związane z przyjmowaniem zgłoszeń przetwarzanie danych osobowych uniemożliwiają nieupoważnionym osobom uzyskanie dostępu do informacji objętych zgłoszeniem oraz zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty, i osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu. Ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób.

Rozdział II

Definicje

1. Ilekroć w niniejszej Procedurze jest mowa o:
  - a) Podmiocie – należy przez to rozumieć Starostwo Powiatowe w Kartuzach;
  - b) Staroście – należy przez to rozumieć Starostę Kartuskiego;
  - c) Sekretarzu -należy przez to rozumieć Sekretarza Powiatu Kartuskiego
  - d) Pełnomocniku – należy przez to rozumieć osobę upoważnioną pisemnie przez Starostę do przyjmowania zgłoszeń, obsługi kanału zgłoszeniowego i podejmowania działań następczych;
  - e) Ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 2024 „o ochronie sygnalistów” (Dz.U. z 2024 r. poz. 928);
  - f) Sygnaliście – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą w Podmiocie, w tym jest to:
    - pracownik;
    - pracownik tymczasowy;
    - osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
    - przedsiębiorca;

- członek organu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;
  - osoba świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy;
  - stażysta;
  - wolontariusz;
  - praktykant;
  - jest osoba wymieniona w tiret od 1 do 9 w przypadku zgłoszenia lub ujawnienia publicznego informacji o naruszeniu prawa uzyskanej w kontekście związanym z pracą przed nawiązaniem stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w Podmiocie lub na rzecz tego Podmiotu lub już po ich ustaniu;
- g) działaniu następczym – należy przez to rozumieć działanie podjęte przez Podmiot w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych;
- g) działaniu odwetowym – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście;
- h) informacji o naruszeniu prawa – należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w Podmiocie, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
- i) informacji zwrotnej – należy przez to rozumieć przekazaną sygnaliście informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
- j) kontekście związanym z pracą – należy przez to rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w Podmiocie lub na rzecz tego Podmiotu, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- k) organie publicznym – należy przez to rozumieć naczelne i centralne organy administracji rządowej, terenowe organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, inne organy państwowe oraz inne podmioty wykonujące z mocy prawa zadania z zakresu administracji publicznej;
- l) osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- m) osobie powiązanej z sygnalistą – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
- n) zgłoszeniu wewnętrznym – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie podmiotowi prawnemu informacji o naruszeniu prawa;

- o) zgłoszeniu zewnętrznym – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu informacji o naruszeniu prawa.
- p) Naruszeniem prawa jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:
- korupcji;
  - zamówień publicznych;
  - usług, produktów i rynków finansowych;
  - przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
  - bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
  - bezpieczeństwa transportu;
  - ochrony środowiska;
  - ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
  - bezpieczeństwa żywności i pasz;
  - zdrowia i dobrostanu zwierząt;
  - zdrowia publicznego;
  - ochrony konsumentów;
  - ochrony prywatności i danych osobowych;
  - bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
  - interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
  - rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
  - konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w tiret od 1 do 16
2. Procedura nie ma zastosowania do informacji objętych:
- a) przepisami o ochronie informacji niejawnych oraz innych informacji, które nie podlegają ujawnieniu z mocy przepisów prawa powszechnie obowiązującego ze względów bezpieczeństwa publicznego;
  - b) tajemnicą zawodową zawodów medycznych oraz prawniczych;
  - c) postępowaniem karnym – w zakresie tajemnicy postępowania przygotowawczego.

Rozdział III

Pełnomocnik ds. ochrony sygnalistów

1. Starosta wskazuje Pełnomocnika w myśl art. 25 ust.1. pkt 1 i 3 ustawy do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz do podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej.
2. Funkcję tę mogą pełnić osoby zapewniające bezstronność.
3. Pełnomocnik jest obowiązany do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskał w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywał tę pracę.

Rozdział IV

Tryb postępowania ze zgłoszeniami

1. Zgłoszenia wewnętrzne przyjmowane są w następujący sposób:
  - a) pisemnie lub głosowo z wykorzystaniem teleinformatycznego kanału zgłoszeniowego Whistleblower Formalize, zwanego dalej kanałem zgłoszeniowym, dostępnego w sieci Internet pod linkiem:
<https://whistleblowersoftware.com/secure/StarostwoKartuzy>
  - b) pisemnie, w drodze korespondencji listowej na adres:
Starostwo Powiatowe w Kartuzach ul. Dworcowa 1, 83- 300 Kartuzy
z dodatkową wewnętrzną kopertą, wewnątrz której znajduje się pisemne zgłoszenie z dopiskiem o treści: „sygnalista, nie otwierać”. Po rejestracji pismo bez otwarcia wewnętrznej koperty przekazuje się do Pełnomocnika.
2. Na wniosek sygnalisty zgłoszenie ustne może być dokonane podczas bezpośredniego spotkania zorganizowanego w terminie do 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku. W takim przypadku zgłoszenie jest dokumentowane w formie protokołu spotkania, odtwarzającego jego dokładny przebieg przygotowanego przez Pełnomocnika, a także za zgodą sygnalisty nagrania rozmowy.
3. Kanał zgłoszeniowy, o którym mowa w pkt 1. a) tegoż rozdziału umożliwia:
  - a) złożenie zgłoszenia anonimowo z usunięciem danych mogących choć pośrednio zidentyfikować nadawcę takich jak adres email, adres IP;
  - b) złożenie zgłoszenia z zachowaniem poufności - dane osobowe będą dostępne jedynie Pełnomocnikowi;
  - c) złożenie zgłoszenia w formie ustnej z możliwością zniekształcenia głosu dla sygnalisty, który chce zachować anonimowość;
  - d) nadanie indywidualnego numeru zgłoszenia, które otrzymuje sygnalista;
  - e) prowadzenie korespondencji pomiędzy sygnalistą a Pełnomocnikiem;
  - f) dołączanie do zgłoszenia załączników cyfrowych;
  - g) przegląd zgłoszeń, korespondencji i informacji o podjętych działaniach następczych oraz archiwizację spraw prowadzonych z użyciem kanału zgłoszeniowego.
4. Pełnomocnik potwierdza przyjęcie zgłoszenia w terminie do 7 dni od jego wpływu informując sygnalistę, o ile udostępnił dane kontaktowe. Kanał zgłoszeniowy z chwilą przesłania przez sygnalistę informacji nadaje automatycznie indywidualny identyfikator zgłoszenia, który jest udostępniany sygnaliście niezależnie od tego, czy ujawnił swą tożsamość, czy też uczynił to anonimowo. Identyfikator może być wykorzystywany następnie do prowadzenia korespondencji w danej sprawie w szczególności do uzupełnienia zgłoszenia.
5. Pełnomocnik, niezależnie od tego czy zgłoszenie ma charakter anonimowy czy też znana jest tożsamość sygnalisty, z zachowaniem należytej staranności, podejmuje działania następcze poprzez:
  - a) ocenę czy informacja dotyczy naruszeń prawa wymienionych w Procedurze;
  - b) ocenę prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu;
  - c) przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, zainicjowanie wszczęcia: kontroli, audytu, postępowania administracyjnego;
  - d) zawiadomienie innych organów władzy publicznej;
  - e) podejmuje kroki w celu zapobieganiu naruszenia prawa, które jeszcze nie nastąpiło;

- f) Pełnomocnik weryfikując informację o naruszeniu prawa jest uprawniony do wglądu w dokumenty urzędowe, a także może żądać od pracowników pisemnych lub ustnych wyjaśnień w zakresie niezbędnych do wyjaśnienia sprawy;
  - g) Pełnomocnik prowadzi komunikację z sygnalistą, w tym występuje o uzupełnienie zgłoszenia, a także przekazuje informacje zwrotne sygnaliście;
  - h) jeżeli reakcja na zgłoszenie bądź jego weryfikacja wymaga działania odpowiednich komórek Starostwa, Pełnomocnik zwraca się pisemnie do Sekretarza o wdrożenie takich przedsięwzięć;
  - i) w sytuacji, gdy wyjaśnienie sprawy naruszenia prawa wymaga udziału poza Pełnomocnikiem innych pracowników, Starosta może powołać pisemnie zespół składający się z osób posiadających odpowiednie kompetencje i zapewniających bezstronność;
  - j) Pełnomocnik w terminie do trzech miesięcy od wpływu zgłoszenia:
    - przedstawia informację o wyniku weryfikacji naruszenia prawa Staroście, a w przypadku potwierdzenia naruszenia prawa przedstawia rekomendacje dalszego postępowania,
    - przekazuje sygnaliście informację zwrotną o sposobie załatwienia sprawy.
6. Pełnomocnik po analizie zgłoszenia i stwierdzeniu, że było przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia zakończonego niestwierdzeniem naruszenia prawa, wobec nieujawnienia żadnych nowych istotnych okoliczności potwierdzających naruszenie prawa, nie podejmuje ponownych czynności wyjaśniających.

Rozdział V

Ochrona sygnalisty

1. Sygnalista podlega ochronie określonej w przepisach ustawy i procedury od chwili dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, pod warunkiem, iż miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że stanowi informację o naruszeniu prawa.
2. Zakazuje się prowadzenia jakichkolwiek działań odwetowych, próby jak i groźby takich działań wobec sygnalisty.
3. Działaniami odwetowymi są działania polegające w szczególności na:
  - a) odmowie nawiązania stosunku pracy;
  - b) wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
  - c) niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony – w przypadku, gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
  - d) obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
  - e) wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
  - f) pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
  - g) przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
  - h) zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
  - i) przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
  - j) niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
  - k) negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;

- l) nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
  - m) przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
  - n) mobbingu.
4. Zakaz stosowania działań odwetowych stosuje się odpowiednio do osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązanej z sygnalistą, a także do osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej pomagającej sygnaliście lub z nim powiązanej, w szczególności stanowiącej własność sygnalisty lub go zatrudniającej.
  5. Ochrona sygnalisty obejmuje okres prowadzenia działań następczych lub dłuższy, jeśli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy.
  6. Pełnomocnik przez okres ochrony monitoruje sytuacje sygnalisty. W przypadku powzięcia informacji o stosowaniu działań mogących mieć charakter odwetowy może żądać pisemnych wyjaśnień od osób podejmujących potencjalnych form odwetu. W wypadku potwierdzenia stosowania działań odwetowych Pełnomocnik niezwłocznie informuje o tym Sekretarza. Sekretarz w przypadku stwierdzenia stosowania działań odwetowych stosuje kroki zapewniające właściwą ochronę sygnaliście oraz informuje Starostę, który podejmuje środki dyscyplinarne i prawne wobec osób stosujących działania odwetowe.
  7. Zakazuje się świadomego składania fałszywych zgłoszeń naruszeń prawa.
  8. W przypadku ustalenia w wyniku analizy zgłoszenia albo w toku postępowania wyjaśniającego, iż w zgłoszeniu świadomie podano nieprawdę lub zatajono prawdę, zgłaszający będący pracownikiem, może zostać pociągnięty do odpowiedzialności porządkowej określonej w przepisach Kodeksu Pracy. Zachowanie takie może być również zakwalifikowane jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych i jako takie skutkować rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia.
  9. W przypadku sygnalisty, świadczącego na rzecz Podmiotu usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, ustalenie dokonania fałszywego zgłoszenia nieprawidłowości skutkować może rozwiązaniem tejże umowy i definitywnym zakończeniem współpracy pomiędzy stronami.
  10. Niezależnie od skutków wskazanych powyżej, zgłaszający świadomie dokonujący fałszywego zgłoszenia nieprawidłowości może zostać pociągnięty do odpowiedzialności przewidzianej w przepisach odrębnych.
  11. Osoba zgłaszająca o naruszeniach prawa, która uczestniczyła bezpośrednio w działaniach, zaniechaniach będących naruszeniami prawa nie jest zwolniona z odpowiedzialności za działania na szkodę Starostwa lub innych osób, ani nie korzysta z ochrony jako sygnalista. Zgłoszenie brane jest pod uwagę jako czynnik łagodzący przy podejmowaniu działań dyscyplinarnych.

Rozdział VI

Zgłoszenie zewnętrzne

Informacja o naruszeniu prawa może być w każdym przypadku zgłoszona również do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organu publicznego z pominięciem procedury zgłoszeń wewnętrznych.

Rozdział VII

Prowadzenie rejestru

1. Rejestr dla zgłoszeń prowadzonych za pomocą kanału zgłoszeniowego prowadzony jest w formie elektronicznej za pomocą Whistleblower Formalize.

2. Rejestr zgłoszeń, które wpłynęły drogą pocztową i zgłoszeń złożonych osobiście u Pełnomocnika prowadzony jest według wzoru będącego załącznikiem nr 1 do Procedury.
3. Zgłoszenia przechowywane są przez okres trzech lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym wpłynęło zgłoszenie, o ile rodzaj sprawy nie wymusza przetwarzania danych na podstawie przepisów odrębnych w dłuższym okresie.

Rozdział VIII

Zapoznanie z procedurą

Osobie ubiegającej się o pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji Podmiot przekazuje informację o procedurze zgłoszeń wewnętrznych wraz z rozpoczęciem rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy.

Rozdział IX

Przegląd procedury

Procedura, nie rzadziej niż raz na trzy lata, podlega przeglądowi, w czasie którego dokonuje się oceny funkcjonowania systemu ochrony sygnalistów i reakcji na zgłoszenia. Doświadczenia ze stosowania Procedury i wnioski z przeglądu służą wypracowaniu koniecznych aktualizacji.

Rozdział X

Sprawozdawczość

Pełnomocnik corocznie, do 1 lutego sporządza sprawozdanie za rok poprzedni dotyczące zgłoszeń wewnętrznych, które obejmuje:

- 1) liczbę przyjętych zgłoszeń,
- 2) liczbę działań następczych prowadzonych w sprawach o potencjalne naruszenie prawa,
- 3) ilość stwierdzonych naruszeń prawa i ich charakter,
- 4) wnioski i rekomendacje wynikające z stwierdzonych naruszeń prawa mogące wpłynąć pozytywnie na wdrożenie praktyk zapewniających praworządność w Starostwie.
- 5) ocena funkcjonowania Procedury i propozycje ewentualnych jej aktualizacji.

Rozdział XI

Przetwarzanie danych osobowych

1. Przetwarzanie danych osobowych w ramach Procedury odbywa się zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 i dyrektywą (UE)2016/680, a także zgodnie z Polityką Bezpieczeństwa Danych Osobowych Starostwa Powiatowego w Kartuzach stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 290/2018 Starosty Kartuskiego z dnia 28 maja 2018 r. z póź. zm.

2. Dane osobowe sygnalisty, dane pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba że za wyraźną zgodą sygnalisty.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy ujawnienie danych jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa w związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi, w tym w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie.

Wykaz załączników:

- załącznik nr 1: wzór rejestru zgłoszeń wewnętrznych
- załącznik nr 2: instrukcja raportowania dla sygnalistów systemu Whistleblower Formalize
- załącznik nr 3: oświadczenie o zapoznaniu się z Procedurą